

LUD

Jedynе pismo polskie w Brazylii wychodzące dwa razy na tydzień.

Wydawca: Książd Stanisław Piasecki
Redaktor odpowiedzialny: Stanisław Eben

PRENUMERATA: W Brazylii 10\$000 z góry, 11\$000 z dołu, półroczna 6\$000; za przesyłkę osobną, nie we wspólnych paczkach, dopłaca się 3\$000; w Argentynie 6 pezów; w Europie 3 dolary; w Ameryce Północnej 2,50 dolary; w Urugwaju 3 pezy urugwajskie.

Adres Redakcji „Ludu”: Kurytyba — Aven. Dr. Jayme Reis 115
Adres dla listów: Kurytyba — Caixa Postal 155 — Paraná, Brasil

OGŁOSZENIA drobne do 3 cm. wysokości przez jeden tam: 1 raz 2\$, 2 razy 3\$, 3 razy 4\$, 4 razy 5\$ t. d. Ogłoszenia płać się zawsze z góry, inaczej nie umieszcza się. Ogłoszenia można płać znaczkami pocztowymi.

„O POVO“ -- Jornał polono bisemanał

Cena numeru 200 rejsów.

W KURYTYBIE do nabycia w sklepach pp. Domańskiego, Krzyzanowskiego i Księgarni Rydygiera.

Polskie plany i zamysły kolonizacyjne w Brazylii

Emigracja z kraju i osiedlanie się na obcych ziemiach, to rzecz niesłychanej wagi dla każdego wychodźcy, bo decyduje o losie i jego życiu. Wychodźstwo o zarobkowe, czasowe, po którym w niedługim czasie wraca się z zarobkiem do kraju ojczystego, nie wymaga jeszcze tak sumiennych i wielkich zabiegów i starań; wychodźstwo osadnicze natomiast, jak naprzykład nasze w Brazylii, wymaga wielkich badań i układow, by osiedlający się na stałe, znaleźli byt pewny i dobry. Rząd polski w trosce o dole wychodźców swoich dzieci, rozwija na tem polu ogromną działalność w ostatnich latach. Musimy przyznać, że te starania już się nam w pewnej mierze sprzykrzyły w Brazylii, tyle już tu bowiem było różnych misji i różnych delegatów. Jedną wadę miały te wszystkie misje i delegacje: pchały się na południe Brazylii, do jej czterech stanów południowych: São Paulo, Paraná, Santa Catharina i Rio Grande do Sul. Wobec tych ofert i prób ze strony Polski, jak niemieckiej i z wielu innych krajów, zaczęły te cztery stany stawiać warunki coraz wyższe a dawać świadczenia coraz mniejsze, tak, że Włochy już od kilku lat wszelkie układy emigracyjne zerwały. Ostatni polski delegat emigracyjny do Brazylii, p. Bolesław Giliczyński jako dyrektor naczelny Towarzystwa kolonizacyjnego w Warszawie, stanął wobec tego na innym stanowisku: nie zrywając układow dotychczasowych, rozszerzył umowy emigracyjne na inne stany Brazylii: środkowe a nawet północne i w ten sposób uzyskał o wiele większy wybór tam w ziemi jak i warunków dla polskich uchodźców. W niniejszym szkicu chcemy zapoznać Czytelników „Ludu” tak z organizacją Towarzystwa Kolonizacyjnego jak i koncepcjami uzyskanymi w różnych stanach przez p. dyrektora B. Giliczyńskiego.

TOWARZYSTWO KOLONIZACYJNE W WARSZAWIE jest instytucją, założoną w celu czynnego wykonywania prac kolonizacyjnych na terenach, uznanych za odpowiednie przez władze państwowe polskie. Działła w porozumieniu i pod kontrolą państwa na zasadzie układow i korzysta z poparcia władz. W skład jego wchodzi jednostki dobrze znane i zasłużone w Polsce. Na czele stoi prezydium w składzie następującym: Józef Targowski, minister pełnomocny, były pierwszy poseł polski na Dalekim Wschodzie, członek państwowej Rady Emigracyjnej (wybrany ostatnio do Sejmu z listy Bloku Współpracy z Rządem); Władysław Jędrzejewski, były dyrektor Banku Wschodnio-Azjatyckiego w Szanghaju, członek Państwowej Rady Finansowej; Wojciech Rostworowski, były mini-

ster Spraw Zagranicznych; Aleksander de Lago, dyplomata i Bolesław Giliczyński jako dyrektor naczelny, organizator i późniejszy kierownik Urzędów Ziemskich w Polsce, członek Państwowej Rady Emigracyjnej. Wśród członków Towarzystwa Kolonizacyjnego widzimy między innymi Syndykata Polsko-Amerykański, który uzyskał w roku ubiegłym koncesję w Peru Towarzystwu Kolonizacyjne działające w ścisłym porozumieniu z instytucjami opieki nad emigrantami: z Polskim Towarzystwem Emigracyjnym na czele (p. Giliczyński jest wiceprezesa Pol. Tow. Emigr.) jak również z Naukowym Instytutem do Badań Emigracji i Kolonizacji. Towarzystwo Kolonizacyjne działa już na terenie Francji, gdzie założyło «Société d'Expansion Agricole et Coloniale», mającą na celu osadzenie na ziemi polskich emigrantów, zarówno znajdujących się już we Francji, jak i nowoprzybyłych z Francji, jako kraj imigracyjny najbliższy Polsce położony, może odegrać dużą rolę w rozwoju prac emigracyjnych, — szczególnie, że rolnictwo tam stoi na niskim poziomie i w interesie Rządu francuskiego jest wzmoczenie produkcji rolnej. Po zorganizowaniu prac na terenie Francji kontynentalnej «Société d'Expansion» zamierza rozszerzyć swoje prace i na najbliższej położonej kolonii francuskiej. Towarzystwo Kolonizacyjne działa według szeroko zakreślonego planu, akceptowanego przez władze polskie i nieograniczając się do terenów bliższych, bada możliwości również na terenach zamorskich, w pierwszym rzędzie w krajach łacińskich Ameryki. W tym celu przybył w roku ubiegłym do Brazylii, jako kraju już posiadającego pewną emigrację polską, Dyrektor Naczelny Towarzystwa, p. Bolesław Giliczyński.

C. d. n.

Wiadomości z polski.

BEZ WIELKOPOLAN.

Z powodu ustąpienia p. Bnińskiego ze stanowiska Wojewody poznańskiego Kurjer Poznański pisze:

— Jest rzeczą charakterystyczną, jak się systematycznie krok za krokiem, usuwa z wyższych stanowisk państwowych przedstawicieli Poznańskiego, Pomorza i Śląska, a tej Polski zachodniej. Jeden z nich po drugim. A na placówkach państwowych poza naszymi dzielnicami trzeba Wielkopolan, Pomorzani i Ślązaków szukać z latarnią. W rządzie niema ani jednego. Na czele 17 województw również jest jednego. Nawet Marszałek Dąbski, który z tradycji swojej nie należy do zwolenników Poznańskiego, podkreślił, że brak Wielkopolan na kierowniczych stanowiskach państwowych.

Dzień jutrzejszy jest nowem

tej prawdy [potwierdzeniem]. Opuszcza województwo poznańskie wybitny przedstawiciel społeczeństwa wielkopolskiego.

WYJĄTKOWO POBOŻNI SOGJALIŚCI CZYLI ŚWIĘTO ROBOTNICZE ROZPOCZĘTE NABOŻENSTWEM W KOŚCIELE.

Z Tarnowa donoszą: Bardzo charakterystycznie odbył się obchód święta robotniczego w dniu 1-go maja w Piźnie. Tujsi socjaliści postanowili rozpocząć z Bogiem; toteż u tujszego proboszcza i dziekana ks. Moryla zamówili Mszę świętą, na którą przybyli gromadnie z odznakami czerwonymi. Po skończonej mszy św. ks. Moryl przemówił do zebranych, tłumacząc zebranyemu znaczenie koloru czerwonego w partii socjalistycznej, a w kościele.

Był to — zdaje się — jedyny wypadek na terenie Rzeczypospolitej rozpoczęcia święta robotniczego nabożeństwem w kościele.

SZKOLNICTWO W POLSCE.

W ubiegłym roku szkolnym na całym terytorjum polskiem pobierał naukę w samych tylko szkołach powszechnych — 3384,453 dzieci. Czynnych nauczycieli szkół powszechnych było 70,143, czyli 1 na 50 dzieci. Szkół powszechnych było w Polsce 26,218, w tem publicznych 24,877.

Liczyby te nie obejmują szkół średnich i wyższych. Jeżeli dodać liczbę uczących się w tych szkołach do cyfry dzieci szkół powszechnych, to okaże się, że w Polsce pobiera naukę z górą 3 i pół miliona młodzieży.

KSIĄŻKA GENERALA SIKORSKIEGO.

Pierwsze wydanie książki generała Władysława Sikorskiego «Nad Wisłą i Wkrą» roku 1920, zostało w kilkutygodniowym nakładzie wyczerpane w przeciągu tygodnia. Obecnie ukazało się, w nakładzie Zakł. Nar. im. Ossolińskich, drugie wydanie. Po wydaniu tej książki otrzymał generał Sikorski natychmiast dymisję z wojska.

KATOLICKI UNIWERSYTET W LUBLINIE ZABEZPIECZONY W SWOIM BYCIE. FUNDACJA HR. ANIELI POTULICKIEJ NA RZECZ UNIWERSYTETU LUBELSKIEGO.

Dnia 14-go marca r. b. Rada Ministrów zatwierdziła fundację, utworzoną dla Uniwersytetu w Lublinie przez hr. Anielę Potulicką z Potulic (Wielkopolska). Fundatorka oddała na cele nauki katolickiej cały swój majątek, pragnąc, aby z jego dochodów uczelnia lubelska, zezbrała środki na swe cele naukowe. Wielki czyn hr. Potulickiej powitany został z wdzięcznością przez Episkopat Polski, jako przykład ofiary i poświęcenia dla Kościoła i wiedzy katolickiej.

Z Brazylii.

Kurytyba.

KAZIMIERZ DOWNAROWICZ dotychczasowy konsul w Antwerpii w Belgii, został zamianowany konsulem w Kurytybie w Brazylii.

AKADEMJE ZAŁOBNA na cześć śp. Paulo d'Assumpção, znanego przyjaciela polaków, urządziło Towarzystwo muzyczne im. Fryderyka Szopena dnia 5-go czerwca w «Club Curitybano». Elita towarzystwa kurytybskiego zjawiała się na tej wieczornicy. Piękne wspomnienie zmarłemu Paulo d'Assumpção poświęcił p. Octavio Sá Barreto; podniósł w swej mowie zamilowanie literatury i sztuki przez śp. Zmarłego; żaden nowy prad w nich nie był mu obojętny, wytrawne jego pióro umiało zapaść, zachęcać i podnosić innych o czym świadczyć pozostało na nim pisma, studia i szkice. I dla Towarzystwa im. Chopina okazał śp. Zmarły żywe zainteresowanie, był jego urzędowym mówcą i członkiem od samego początku. Po mowie p. Barreto odbył się wstąpiący festiwal załobny, na który składali się śpiewy, deklamacje i muzyka na skrzypcach i fortepianie. Wystąpiły siły i artyści pierwszorzędni: na skrzypcach znana wiolinistka Bianca Bianchi, w śpiewie Odeta Devraïne a w deklamacji Ri-soleta Machado Lima; wśród młodych artystek wystąpiło kilka uczennic p. konsulowej Miszke. — Jak wiadomo, Towarzystwo im. Fryderyka Szopena założyła i podtrzymywała p. konsulowa Miszke, dzięki swojej wysokiej kulturze muzycznej wyniesionej ze szkoły Paderewskiego i Leszyńskiego, tudzież ze szkół rytmicznych w Szwajcarii. Z towarzystwa Szopena, pod wpływem namów dyktowanych ambicjami i różnymi jednostek jak to w kolonijach naszej zwykle się dzieje, wycofało się wielu polaków tak że towarzystwo nabrało w końcu charakteru międzynarodowego i dobrze się tak stało. Towarzystwo Szopena, przy ciągłej intensywnej pracy p. konsulowej, stało się bowiem ośrodkiem i narzędziem dla wpływu kultury polskiej na lutejsze społeczeństwo. Nie odbyła się żadna większa uroczystość w kołach brazylijskich, by nie poproszono p. konsulowej i grona jej uczennic z występami tak z wyższej muzyki jak i rytmiki. Przy powitaniach p. prezydenta Camargi, re-produkcje uroczystości p. konsulowej pod jej kierownictwem, były zawsze w planie; obok tego urządziło Towarzystwo Chopina cały szereg koncertów o charakterze propagandowym dla muzyki polskiej. Względnie Towarzystwo Szopena, wprowadziło nas w koła w których poprzednio było o nas głucho; wiedzieliśmy o pracowitych kolonistach polskich, lecz poza tem nic, dopiero Towarzystwo zarna-

jomilo wyższe siły kurytybskie z polską kulturą w ogóle a muzyczną w szczególności i to jest bezsporną wielką zasługą p. konsulowej dr. Eugenii Miszke. Jaki będzie w przyszłości?

BIANCA BIANCHI, znana kurytybska artystka-wiolinistka, dzięki subwencji stanowej, wyjeżdża w tym miesiącu do Włoch na ukończenie swych studiów muzycznych. 16-go czerwca pojechała się z publiką kurytybską koncertem w teatrze «Guayra». Ze względu, że Bianca była członkinią Towarzystwa Szopena, tudzież, że wiele razy bezinteresownie występowała w Związku na naszych uroczystościach narodowych, powinni i redacy nasi zwrócić się na tym połącznym występie młodej artystki.

BUDOWY KOLEI Riosinho-Guarapuava podjęła się Compagnia Brasileira da Viação e Commercio, a techniczne kierownictwo budowy objął inżynier Geraldo Rocha. Kcję ta, to część projektowanej kolei Itaty—Foz do Iguaçu i nawiązanie komunikacji z Paragwajem.

NOWA DROGA KOŁOWA zostanie zbudowana między Bocayuwa a Ribeira gdzie się łączy z drogą Ribeira Itapeninga w São Paulo. Gazety opinie uznają że zaciągniętej pożyczki użył rząd parański na dobre cele.

DELEGACJA INDIAN ze szczerpę Caingangues zgłosiła się w przeszłym tygodniu do prezydenta Camargi w Kurytybie z żądaniem na krzywdy, jakich doznała w swej wydzielonej im siedzibie Campina do Cretan pod Palmas w Contestado Krzywdzą ich i herwarze i fazendery i osadnicy. Delegację prowadził 105 letni kacyk Capanema obok niego 2 jego wnuków. Prezydent łaskawie wysłuchał żalów sławotwiny i przyrzekł zapobiedz nadużyciom, nadto obdarzył go nowym ubraniem, obuwiem, zaprowadził w mydło do mycia, strzelby do polowania i inne użyteczne rzeczy. Biedni ci, prawdziwi i pierwotni Brazylijanie szli pieszo aż 18 dni do Kurytyby z Chopina Mallet, Garapuawę i t. d. o zebranyim chlebie.

Parana.

FLUVIOPOLIS — Krwawo był obchód się 7-go czerwca na linii dr. Candido de Abreu przez Vera Guarany w dystrykcie Fluiopolis. Po tańcach i obfitych libacjach przyszło do strzelaniny, z której śmiertelnie rannych wyniesiono: Ignacego Baraniuka, Józefa Zadrowskiego i Rozalję Haabara. Główni sprawcy awantury uciegli i ściga ich policja.

MARECHAL - MALLET — Sąd w Kurytybie odmówił wydania «Habeas Corpus» dla Mikkołaja Ziombry — zostającego we więzieniu w Marechal-Mallet; by mógł z wolnej stopy opowiadać. Jak wiadomo, Mikkołaj Ziombra, krzewił narodową cerkiew ukraińską między Rusinami i występuje przeciw ich

BARBARIDADE! BICHARIA! PORCARIA!

tych i innych szpetniejszych jeszcze wyrazów nie będzie musiał używać (jak się to nieraz zdarza) z braku wyśłowienia się po portugalsku, ani nie będzie się skrobał po głowie w poszukiwaniu odpowiedniego wyrazu gdy sobie kupisz

ROZMÓWKI polsko-portugalskie

wydane przez ks. Gorala a liczące 128 stron.

Znajdziesz tam odpowiednie rozmówki, opracowane według najlepszych zagranicznych wzorów na wszystkie okoliczności i przypadki życia i twego zatrudnienia, tak, że do brzo kupisz, lepiej sprzedasz, a nawet się wykićs, bo nasi mimo słuszności często lada komu ustępują z powodu trudności wyślowienia się. Nadto, używając tych rozmówek, będziesz mówić czystym językiem portugalskim a nie zapuszczając kablorkami nateńcówskimi z łesów lub innymi błędami tak pospolitymi po kolonjach.

Cena egzemplarza \$3000, z przesyłką \$3500 (można przesyłać w sellach). Przy zakupie 12 egzemplarzy i więcej udziela się 20 procent zniżki.

W Kurytybie do nabycia: w księgarni **Rydygiera**, Rua Barão do Serro Azul 6 i **Szalca**, Rua Barão do Serro Azul 12-14.

obrzędowi unicko-katolickiemu «Chliborob» i sojuzowcy ukraińscy w Paranie, wypierają się obecnie uroczystości że Ziombry nie sprowadzili do Brazylii.

IRATY. — W larku w Rio-sinho de Baixo własność firmy Ibrahim Maluff zdarzyło się 5-go czerwca straszne nieszczęście. Robotnik Jan Jagiński wpadł tak nieszczęśliwie, pod piłę — cyrkularkę, że przecięła mu klatkę piersiową i rozdarła wnętrzności powodując natychmiastową śmierć Jagińskiego z powodu jego uciążliwości ogólnie uważano.

Rio de Janeiro.
WOJSKO BRAZYLIJSKIE ma wynosić na rok 1929 według mensagem 40,498 żołnierzy i 2000 ludzi dla służby specjalnej i pomocniczej.

NA STABILIZACJĘ PIENIĄDZA, zamierzona przez prezydenta Luis Waszyngtona, zapaturuje się ozarno, lecz już aż do przesyady, dziennik «Jornal do Commercio» z Rio, zapowiada on wprost nowe ciężkie przesilenie handlowe i krytykuje bezwzględnie tak mensagem prezydenta jak i budżet przygotowany na rok 1929. Dziennikarzy dowodzą że czarne zapatrywania i oświadczenia, że dwie zapowiedzi prezydenta są zupełnie możliwe i t. j. żeby możliwie z większym wywóz i możliwie z mniejszym przywóz towarów i produktów do Brazylii. Przywóz można z mniejszym w 3 kierunkach bezwzględnie 1) używać własne go węgla i rozszerzać krajowe kopalnie, 2) wzmożć uprawę pszenicy w następujących stanach: Rio Grande do Sul, Santa Catharina, Parana, São Paulo Minas Geraes i częściowo Mato Grosso. 3) rozwijać i zakładać fabryki wyrobów bawlnianych. Niestety przywóz z samochodów w autombili zmniejszył lub usunął się nie da, bo niema żadnych fabryk w Brazylii, a nadto komunikacja autombilowa i jej rozwój są nam konieczne potrzebne i pożądane. Na potrzeby w czterech powyższych kierunkach wydatka Brazylija w r. 1926 prawie 18 milionów funtów szterlingów. Najwięcej poszło zagranicę pieniędzy za pszenicę i ziarnie, potem na mąkę pszeniczną, na trzecie miejsce za wyroby bawelnianie a na czwarte za automobile osobowe i ciężarowe. Rząd obecny rozpoczął na trzech pierwszych polach usilną pracę i spodziewa się, że najmniej o 10 milionów funtów szterlingów

zmniejszy przywóz i towary zasilają krajowemi. Na polu uprawy pszenicy rozpoczyna już rząd stanowienie usilną pracę. Czas pokaże czy i jaki będzie rezultat jej pracy.

SZKOLENIA NIEMIECKA W RIO liczyła w przeszłym roku 478 uczniów i uczennic. Z tego rodowitych i urodzonych w Brazylii niemców było 324, brazylijan 85, austrajaków 21, szwajcarów 14, portugalczyków 11, hiszpanów 4, węgrov 3, po 2 polaków, anglików, wlochów i t. d. 150 uczniom i uczennicom wydatka dołczo czas szkoła świadectwa dojrzałości.

Santa Catharina
WYKOLEIŁ SIĘ POCIĄG TOWAROWY między stacjami Rio Negrinho a São Bento dnia 7-go czerwca wieczorem. Straszny huragan, który przechodził w tę noc ponad wyżyną kataryńską-paranską wykorzystując potężny pinjor i rzucił go na szyny kolejowe. Niebawem nadjechał pociąg i całą siłą pary uderzył w przeszkodę; lokomotywa wyskoczyła natychmiast ze szyn, przyczem zostali zgniecieni na śmierć konduktor pociągu i palacz, a maszynista odniósł śmiertelne rany. Inni z obsługi pociągu odnieśli lekkie rany. Zwolna, ciągle wśród strasznego wicheru z błyskawicami, oczyszczono tor kolejowy z przeszkód.

Rio Grande do Sul.
PREZYDENT GETULIO VARGAS rzekł się w specjalnym piśmie skierowanem do prezydenta Brazylii wszelkich kredytów na rok 1928 dla spłacenia odszkodowań za rewolucję O tem donosi «Correio da Manhã» z Rio de Janeiro.

NOWY ZBIÓR PRZEPISÓW wydał prezydent Getulio Vargas przez dekret z 11-go maja 1928 roku w sprawie nadawania ziem rządowych na kolonizację; lot nadawanej ziemi będzie miał 25 hektarów, rodzina kolonisty-rolnika może prosić i starać się o 1 do 3 takich lotów i to kolonista już od 16 roku życia lub młodszy niż 21 lat przed pełnoletnością sprzedać go nie może, zapłata musi być uiszczona gotówką w ratach, przynajmniej 2 hektary trzeba w pierwszym roku z lotu uprawić, rząd zachowuje sobie prawo na sprzedanych lotach do kopalni we wnętrzu ziemi, do źródeł mineralnych, do wodospadów za odszkodowaniem, ogranicza się prawo wycinania lasów, ich ochrony przy źródłach rzek, na szczytach gór i wzniesieniach, nakłada się obowiązek budowy dróg, kolejnej budowy i poprawy budynków. Na kościółki, szkoły i budynki publiczne daje się grunt zadarmo, na szkoły jednak tylko pod tym warunkiem, że wszystkie przedmioty będą wykładane w języku portugalskim, ostateczny tytuł własności otrzymuje się po spłacie wszystkich rat i t. d.

Stany Rio Grande do Sul otrzymały w Ameryce północnej pożyczkę 40 milionów dolarów na 6 procent. (Wogóle, różne państwa Ameryki południowej zaciągają w najbliższym czasie w Stanach Zjednoczonych kilka pożyczek na 200 milionów dolarów. Tak po starej Europie zniechędzał przez wojnę, sprzedaje się Ameryce północnej coraz więcej i Ameryka południowa).

Ze świata.

Włochy.
Król włoski kazał wybić 30 tysięcy srebrnych sztuk — monet 20 lirowych na pamiątkę dnia wydania wojny przez Włochy Niemcom i Austrii; napis na monacie brzmi: lepiej żyć jeden dzień jak lew, niż wiek cały jak baran.

bile go do bieżąca północnego na sztywnym balonie sterowcu «Italia» zakończyła się niepowodzeniem. Po pierwszych wlotach nad krajem Franciszka Józefa i wyspami Spitzbergen, popędziła bura balon na północne wyspy Spitzbergen, gdzie uderzył o skały, rozdarł sobie osłonę i opadł w tej lodowej krainie, przyczem kilku lotników się poraniło. Na szczęście udało się Nobilem porozumieć się przez radio: ze światem w trzech krótkich despatchach, że go spolkowie nieszczęście, kilku ludzi jest rannych, spieszyć z ratunkiem i wyświecają, niesłychane zimno i mrozy. — Zawsząz popieszyła ku północy pomoc i na okrętach i na samolotach. 11-go czerwca donosi już do Rzymu lotnik Luetzow, że w zatoce Brandy Bay wyspy Spitzbergen spotkał już dwóch rannych towarzyszy Nobilego z balonu «Italia».

Niemcy.

W fabryce gazów trujących w Hamburgu nastąpiła eksplozja gazu «Phosgen» niesłychanie niebezpiecznego i trującego. Na szczęście pogoda była taka, że nie rozpraszają natychmiast gaz, bo połowa Hamburga byłaby została wtruta: nadto nadbiegła straż powstrzymała wybuch zabójczego gazu z innych stalowych tanków. Mimo to, 14 ludzi których gaz zawiał zmarło natychmiast, 133 padło bez zmysłów i natychmiast wwieziono ich do szpitala, gdzie 29 walczą z śmiercią. Nawet w odległości 11 mil zatrul gaz jeszcze dwoje dzieci, które napotykały chmurkę pełzającą po ziemi gazu; dzieci te odstawiono do szpitala. Sami niemiecy oświadcza, że mogła to być strażniczka dla Hamburga, tylko jej zawczasu zapobieżono. Fabrykę Stolzenberga gdzie był wybuch zamknięto, a stalowe tuby z phosgenem wwieziono daleko w morze północnie i powracano we fale. — Krew się ścina w żyłach na myśli, gdyby tego gazu użyto we wnętrzu miasta; ludność wymierałaby i padłaby nieżywa pokolem. Znowu niemiecy zdrażdzili się, że potajemnie pracują nieustannie i przygotowują odwet. Zaisie, strasznych sąsiadów ma Polska. (Przyp. Red.)

Jugosławia.

NOWE KRÓLESTWO W EUROPIE.
Telegram londyński do maryckiego dziennika A. B. C. mówi, że wielkie mocarstwa zdecydowały w zasadzie wskrzeszenie królestwa Czarnogórze. Niewielka armia złożona z belgijskich, włoskich, francuskich, angielskich i holenderskich żołnierzy, pozostająca pod rozkazami belgijskiego generała, ma zająć wkrótce kraj w imieniu króla czarnogórzejskiego.

St. Zjednoczone

Według telegramów z 8-go czerwca z Waszyngtonu, bliskie wybory nowego prezydenta stanów będą się toczyły pod hasłem: walka (oceanu) pacyfiku przeciw atlantykowi — republikanie przeciw demokratom — minister handlu Hoover przeciw Smithowi burmistrzowi Nowego Jorku. Hoover pochodzi ze stanu Iowa, wychowany w Oregonie i Kalifornii, a Smith pochodzi i działa w Nowym Jorku nad Atlantykem. Herbert Hoover byłby pierwszym skąd grozi Stanom niebezpieczeństwo od strony Japonii i chce dać samorząd wyspom Filipińskim. Stany wschodnie idą za Smithem demokratą i katolikiem praktyczniejszym; pierwszy to raz zjawia się w historii Stanów kandydat katolicki, co wywołuje wściekłość u wielu heretyków. Walka wyborcza między tymi dwoma kandydatami będzie zaciekła przy wyborach.

Telegramy z Polski.

Kraków, 2-go czerwca.
Zjechali do Krakowa studenci francuscy ze szkoły rolniczej w Grignon, aby zwiedzić studjum rolnicze uniwersytetu krakowskiego, zakład weterynaryj i rolnicze stacje doświadczalne pod Wieliczka(?) Gości francuskich przyjeźli władze, profesorowie i uczniowie.
Warszawa, 4-go czerwca. — Minister spraw zagranicznych Zaleski, wysłał wczoraj do premiera litewskiego Waldemarsa notę z protestem przeciw proklamacji Wilna stolicy Litwy. — Wnacie skierowanej do rządu rosyjskiego ubolewa rząd polski głęboko nad zamachem przeciw Lizarewemu delegatowi handlowemu rządu sowietów i oświad-

cza, że chwyci się odpowiednich środków, aby winni odnieśli zarządzone kary.

Paryż, 4-go czerwca.
Prezydent Francji Doumergue zwiedził dziś instytut radiograficzny pani Curie-Skłodowskiej (wielkiej uczoniej polskiej) której złożył życzenia z powodu udośkonaleń naukowych przez nią dokonanych przynoszących chlubę nauce francuskiej.

Geneva, 4-go czerwca. — Dzisiaj o godzinie 11-stej rozpoczęły się prace 50-tej sesji Rady Ligi Narodów. Brak tak wybitnych polityków jak francuskiego i niemieckiego ministra spraw zagranicznych Brianda i Stresemanna, którzy po niedawnym przebyciu choroby potrzebuja jeszcze odpoczynku. Pięszsze go zastępuje z ramienia Francji Boncour a drugiego Schubert. Angielski minister spraw zagranicznych Chamberlain przybył zawczasu. Wśród innych kwestji przyjdzie pod obrady i za 2-gi polsko-litewski, badany już kilka razy przez Ligę Narodów. Sprawozdanie o kwestji polsko-litewskiej na podstawie dokumentów przedłoży Radzie Ligi komisja składająca się z następujących osób: poseł chiński Villegas, van Blokland holenderski minister spraw zagranicznych i Procopce fiński minister spraw zagranicznych Prezydentem obecnego posiedzenia Ligi Narodów jest poseł wyspy Kuby w Berlinie p. Agüero y Behencourt.

Berlin, 15-go czerwca. (Telunio). — Narady Ligi Narodów nie będą dotyczyły spraw zasadniczych, z powodu nieobecności Brianda i Stresemanna. W sprawie wileńskiej jest prawdopodobne pośrednictwo angielsko-niemieckie. Premier litewski Waldemars oświadczył reporterowi «Telunio», że pretensje Litwy do Wilna wypływają z litewskiej deklaracji niepodległościowej z 1918 roku, jakoteż i z układu w Suwałkach uznanego przez Polskę Waldemars dodał jeszcze, że oba powyższe akta stały się prawem między narodowym a zatem konferencja ambasadorów nie miała prawa wydawać wyroku międzynarodowego w sprawie stolicy litewskiej Wilna.

Berlin, 5-go czerwca. (Telunio) Gazety niemieckie wzywają naród, by baczenie śledził przebieg narad nad projektem sekretarza amerykańskiego

Kelloga, potępiającym wojny raz na zawsze jako bezprawie; mowa bowiem Zaleskiego polskiego ministra spraw zagranicznych dowodzi, że Polska razem z przyjęciem powyższego projektu chce upiec i dla siebie rodzaj «wschodniego układu lokarańskiego» przez który przy pomocy Francji zabezpieczyłaby swoje granice.

Berlin, 6-go czerwca. (Telunio). — Gazety (niemieckie) śledzą przebieg narad genewskich, protestują gwałtownie przeciw zamianowaniu Zaleskiego referentem w zatargu o mniejszości narodowe między Albanią a Grecją; jako powód protestu przytaczają, że Polska sama nie postępuje poprawnie wobec mniejszości u siebie i na dowód przytaczają skargi niemców z Górnego Śląska; gazety uważają tę nominację Zaleskiego za bezprawną i domagają się sejszego zastosowania się do statutów genewskich. — Niemiecki delegat Schubert zastępujący Stresemanna odbył naradę z Chamberlainem w sprawie wileńskiej; z przebiegu tych narad był Waldemars zadowolony.

Geneva, 8-go czerwca. — Z powodu stanowczego sprzeciwu Niemiec Zaleski i polski minister spraw zagranicznych rzekł się przesyry w komisji przy zatargu o mniejszości narodowe między Grecją a Albanią; Zaleski został tylko członkiem komisji a przesyry komisji powierzono Hiszpanii. (I paulistańska «Deutsche Zeitung» pisze w sprawie tej nominacji Zaleskiego obelżywy artykuł na niego i Polskę pod tytułem: «Kozła nie robi się ogrodnikiem. Przyp. Red.)

Geneva, 6-go czerwca. — Naradę nad sprawami spornymi między Polską a Litwą odłożyła Rada Ligi na najbliższe posiedzenie.

UWAGA!
Chcesz jakikolwiek poradę lekarską lub jakikolwiek udzielenie się do apteki «Stefeld» na Pracę Tiradentes N. 44. gdzie się rozmówisz z polskim aptekarzem.

Ciekawe rzeczy z Polski

CZŁOWIEK — ZWIERZE.
W Białymostku zdarzył się w tych dniach cobydy wypadek zjawienia trupa. Oto wierzcieł zmarłego (niedługo) Chejma Saeylera, przybył do mieszkanie, w którym znajdował się jeszcze zmarły, z żądaniem zapłaty długów od spadkobierców. Ci odpowiedzieli, że na-

Wielką Zabawę,

Loterię Fantową i Szurasko, urządziła w niedzielę dnia 17-go czerwca TOW. SZKOŁY LUDOWEJ IM. J. PIĘSUDSKIEGO w lokalu własnym przy ulicy Colombo N. 16. Początek o godz. 3-iej po południu
O wzięcie udziału uprasza niniejszem wszystkich rodaków.
Zarząd

OKAZJA!

Chcąc być dobrym buchalterem i mieć dobrą posadę w przyszłości to należy kształcić się w SZKOLE HANDLOWEJ «ESCOLA PRATICA DO COMMERCIO».
Nowe Kursy tak dzienne jak i wieczorne dla pańien i panów rozpoczynają się w Szkole Handlowej już z początkiem lipca. Nowi uczniowie mogą się zapisać do tej Szkoły Handlowej przy **Rua Dr. Hurley 108** — piętrowy Dypłomowani buchalterzy nie potrzebują się bać, że stracą swoją studje lub czas, ponieważ te dypłomy są zatwierdzone przez Kongres Federacyjny i są zarejestrowane jako «Contadores no Supremo Conselho das Contabilistas Brasileiras» pod kierownictwem Senatora João Lyra, oraz przez Sekretarza Francisco D'auria głównego Kontadora Republiki. Zysuratowani powinni skorzystać z tej niezwykłej okazji, która się zdarza na początku lipca. Oświadczenie Szkoły Handlowej i prosić o prospekty, lub zastąpienie na kilku lekcjach bez względu na wpisanie się; Kandydaci nie potrzebują składać żadnego egzaminu.

Casa Vermelha

Eurico Fonseca & Cia.

Rua José Bonifacio N 15.

OTRZYMALIŚMY 60 TYSIĘCY KILOGRAMÓW ZNAKOMITYCH
Nawozów Sztucznych (FARINHA DE OSSO)
wprosi z São Paulo. — Prosimy naszych klientów i odbiorców, aby się spieszyli ze zamówieniami tych SZTUCZYNYCH NAWOZÓW jeśli ich potrzebują, ponieważ zamówień mamy już do

Są do nabycia:

Młyny do mielenia pszenicy, żyta, kukurydzy, ryżu, kawy, kakao i t. d.

Młyny do gniecenia kaczanów kukurydzy dla ołdyń z korba lub bez korby. Młyny te wysiła się z wszelkimi przyrządzeniami. — **SERRAS TISSOT**. — Prasy **revolver** do wyrobu dachówek **MARSELHA**, prasy **Balancier**, prasy ręczne do dachówek **Harselha**. — **Amassadores** maszyn do mieszania i żarabiania.

Zelastich: Pły-łta do warsztatów cielestkich, maszyny do wyrobów garażarskich, prasy wodne do filtrów, tokli do pomp, barany wodne, zelaska do prasowania, lemiesz, części sędzowe do pługów, ciężarki do wag, młockarnie, sieczkarnie, maszyny stolarskie, kuznie polowe, młyny do wytłukiwania kukurydzy, piec różnego rodzaju i płyty do nich wedle zamówienia. — Odlewania **dzwoń** z brązu, łożyska do dzwoń z twardej stali itp.

Specjalne żelazne wagi do Herva Matte 250 i 500 kilow.

Fabryka Iguassú Carlos Schmidlin & Cia.

Avenida Iguassu Nr. 131 — 133 — CURITYBA — Paraná —
Telefon 633 — Adres telegraficzny 'Iguassú'.

Ziemie Kawowe Companhia Agricola Barboza

Estação de CAMBARÁ — Estrada de Ferro São Paulo — Paraná
Z początkiem miesiąca kwietnia rozpocznie się sprzedaż ziem prawdziwie kawowych, podzielonych na **LOTY 10 ALKROWE**.

Cena i warunki sprzedaży każdego z lotów 10 alkrowych są następujące: Całokoszt 4:800\$000, płatny w przeciągu pięciu lat. Pierwsza rata wstępna wynosi 1200\$000, po 1 roku 880\$000, 2 latach 820\$000, 3 latach 760\$000, 4 latach 700\$000 i 5 latach reszta 440\$000. O ile za gotówkę, cena lotu 10 alkrowego wynosi 4:000\$000. Nabyć można każdą ilość lotów. Na życzenie **Cia** obowiązuje się wyrosnąć dwa akry lasu i postawić dom drewniany 5 na 10 metrów podzielony na 4 ubitacje i przybudowaną kuchnię 2 na 2 metry, za cenę gotówką 6:000\$000, lub na spłaty pięcioletnie za cenę 7:200\$000.

Loty te są odległe 80 kilometrów od Cambará, miasta municypalnego i Komarki, położonego z lotami drogi automobilowej. Kolej żelazna São Paulo — Paraná, w swem przedłużeniu z Cambará aż do granicy Paragwaju, w krótkim czasie przelnie te ziemie pomierzone na loty. Jednocześnie z początkiem sprzedaży lotów zacznie funkcjonować na miejscu **magazyn** pod ścisłą kontrolą **Cia**, sprzedając towar po cenach hurtowych, z dołączeniem tylko kosztów transportu. Dla wygody i użytku nabywców, rozpoczyna też tam pracę **tariatk** parowy.

WAŻNE! Chcąc nabyć loty, będą mieli sposobność, każdej niedzieli bezpłatnie jazdy automobilu, aż na miejsce i z powrotem do Cambará.

Spieszcie Rodacy, korzystajcie z okazji, bądźcie pierwszymi, którzy najlepsze loty wybiorą! Popyt jest wielki, a więc kto pierwszy ten lepszy.

Upoważnieni przedstawiciele **Cia Agricola Barboza**, E. Saporski & I. Szańkowski nie pobierają od kupujących komisowego, mając te zapewnione już od **Cia**. — Prosimy zgłaszać się do:

E. Saporski & I. Szańkowski CAMBARÁ Estrada de Ferro S. Paulo — Paraná.

UWAGA!

Książki do nabożeństwa i historyczne o. rzy, religijne, krytyki, medalliki oraz licznarce kościelne co dopiero nadeszły w wielkim wyborze!
Drukarnia, introligatornia i fabryka plecaków gumowych
Cezar Schulz
Ul. Barão do Serrazul Nr. 12, 12
Curityba — Paraná

Loja Flora Curitybana Willy Cremer

Rua 15 de Novembro Nr. 77 a.
Skład nasion wszelkich warzyw i jarzyn. Sprzedaje się nasienie alfaly, czerwonej sponicy, buraków cukrowych i pastewnych, marchwi bydlęcej i różnych traw. Znaczny procent otrzymujemy pośrednio. — Import-Export.
Złoty medal z wystawy w Rio 1922.

Casa Leal

gdzie dawniej mieściła się CASA OITO.

Praca Tiradentes 8 — Curityba

Nowa i nadzwyczajna zniżka w cenach materiałów: **Xadrez**, **zeфир**, **brim**, **plótna bawełniane**, **plótna fantazji**, **jedwabiu**, **trikotynu**, **reczułków**, **szkarpetek** i t. d. a to z powodu tego, że nasz główny skład (materiał) węg. zamknięty. Ceny niesłychanie niskie.
Plótno estampado metr 1\$000
Plótno w kratki dobre, metr \$800
Plótno w kratki Jape, metr 1\$000
Plótno w kratki najlepsze, metr 1\$100
Brim, metr od 1\$000
Plótno bawełniane, służka 10-metrowa 9\$000

KORZYSTAJCIE Z TEJ OKAZJI

RESTAURACJA Depósito Atlántica

Rua Mar. Floriano Peixoto N 38
róg Praça Carlos Gomes
Smaczne obiady i kolacje, ciepłe obiady według życzenia klientów. Co dzień pierwszorzędnie pieczywo. Zawsze świeży szops **Atlántica**.

Nawozy Sztuczne -PARANA-

na podstawie rozbioru chemicznego uznano za najlepsze w jakiejśd ziemi.
Skład w **CASA VERMELHA**
Rua Jose Bonifacio 15 — Curityba
Fabryka w **SAO LOURENÇO** przy drodze **Asunguy** — Curityba

JĄGĘK DROMLEWIOZ Lekarz-Dentysta.

Zęby sztuczne z podniebieniem i bez podniebienia w zlocie i kauczuku. Piombowanie, wyjmowanie zębów bez bólu. Roboty pierwszorzędnia i tania.
Curityba — Rua Riachuelo N 8

Ziemia do sprzedania.

Na Contendzie dwa kilometry od kościoła i szkoły jest na sprzedaż **25 i pół alkierów ziemi** z lasem herbowym i piniorami; jest to ziemia do sadzenia i pastwiska otoczone polem drucianym i do tego porządnie zabudowaną; ziemia ta leży nad senym traktem z Kurytyby do Lapy. — Najbliższe informacje u **Antoniogo Wolskiego** w Kłodzi **SERRINHA**.

Polska fabryka Makaronu i Kawy

São Miguel
Gontarski & Cia.
Curityba — Rua Iguassu N 245 — Paraná
Telefon 489 — Caixa postal 278
Poleca Rodakom swoje wyroby w najlepszym gatunku.

Bóle głowy czynią nie- nośne życie człowieka.

Przy bólach głowy człowiek jest smutny, czuje się źle i nie ma chęci do pracy. Wszelkie bóle głowy usuwa szybko i szybko tak znane powszechnie lekarstwo

CAFIASPIRINA

Lekarze twierdzą, że **Cafiaspirina** jest lekarstwem idealnym i o pewnym skutku, gdyż ono nie tylko że usuwa bóle ale przede wszystkim przywraca zdrowie i dobry humor. **Nie szkodzi on ani na nerki ani na serce.** — Przy zakupnie uważajcie, czy się znajduje na każdej tabliczce, tubie, koperce lub pastyle krzyż **Bayer**.

Cl. 242 — German

Casa de Saude „São Francisco”

DOM ZDROWIA — KLINIKA PRYWATNA
DR. JORGE MEYER FILHO
Rua São Francisco N 25; — Curityba.
NA NOWO URZĄDZONA KLINIKA.

Specjalność: operacje, leczenie chorób kubiczych, pomoc przy porodach, zastosowanie sztucznego pneumatyora u osób cierpiących na płucą. — Nowoczesny aparat Roetgena. — Diatermia. — Sztuczne ultra fioletole, promieni słoneczne, Zystokopja i t. d. — Przejmuje od g-dy 10-jej do 11-jej od 4-6

RESTAURACJA

Smaczne obiady i kolacje mo na otrzymać w każdej chwili według życzenia klientów. Szukasz najlepiej przygotowane, do tego napoje krajowe i zagraniczne. **Travessa Saacharias N. 11 nróżnik** — Curityba.

Paulo Gross

Rua Barão do Rio Branco 92
Curityba.
Towary stalowe z **Solingen** pierwsz. jakości: Brytany, szczyrki, maniere, nożycki i t. d. Narzędzia stolarskie, rolnicze i t. d. Meble oraz piece od 200\$ i wyżej.

Teraz z braku polskiego duszpasterza w naszej parafii Erechimskiej, zwykle co roku bywa zapraszany polski ksiądz, albo z braku tegoż taki, któryby w polskim języku mógł lud przygotować do godnego przystąpienia do spowiedzi i komunji św. wielkanocnej. Jakóż i obecnie, za zwolnieniem ks. proboszcza z Erechim (który dla nas polaków jest bardzo przychylny) został zaproszony do naszej kaplicy czcigodny ks. Cyryl **Stroka**. Zawitała piękna i upragniona pogoda dnia 4-go maja. A wraz z nią przybył popołudniowy czcigodny ks. pasterz; po trzyniedniowym pobycie na stacji Capo-Erê, pozostał u nas do 7-go maja. Odgłos moździerzy zwiastował nam tę wesolą i zarazem upragnioną nowinę, że przybył do naszej kaplicy czcigodny ks. pasterz. Toteż następnego dnia już wczesnym rankiem tłumy ludzi ciągnęły z blizszych a nawet dalszych okolic, garnąc się licznie do spowiedzi. Mimo pobytu czcigodnego księdza pasterza w Capo-Erê, nie wstrząsało nam niebezpieczeństwo mogli przystąpić do spowiedzi i przyjąć komunję świętą. Powodem tego były całonocne nury pustynie niebieskie. W pierwszym zaraz dniu mnóstwo ludu przystąpiło do spowiedzi przed masą świętą, toteż masa święta była celebrowana znacznie później nad zwykła porę, a że pogoda sprzyjała, więc kapłan z trudem mogła pomieścić wszystkich. Po południu przybył do kaplicy naucojący p. K. a z im i e r z w a o w s k i, w otoczeniu dzieci (których uczesza do szkoły 25) na wypytanie katechizmu i naukę rozkazy. Obył się krótki egzamin z katechizmem, poczem zaczęło się nabożeństwo majowe ku czci Matki Bożej, z którego rozpoczęciem czcigodny ksiądz rozpoczął słuchanie spowiedzi, a że ludzi było do spowiedzi dużo, więc się przeciągnęło do późnej nocy. Podczas odpowiadania p. naucojący z dziećmi nabożeństwa **Hymn Stowarzyszeń Chrześcijańskich** Następnie zaś dnia 11-go w niedzielę, kto mógł wstał rano, to przystąpił do spowiedzi, gdyż w tym dniu czcigodny ks. celebrował 2 mase święte pierwszą o gor-

dzinie ósmej, po której słuchał spowiedzi, i choć był już czas do celebrowania 2-giej masy św. to jednak czcigodny ksiądz nie chciał pozabawić sposobności tych którzy byli przygotowani do przyjęcia komunji św. Dlatego też druga masa św. celebrował nasz ksiądz gość o spóźnionej porze, po której wygłosił uroczyste kazanie związane z intencją drugiej masy św.; zaklinał unikalni **okazy** do **pljanstwa** jako nie powracając do niego, bo żaden wróg tyle spustoszenia, i tyle żyć ludzkich nie zabiera o **przekleta Gorzalia**, bo ta nie tylko pustoszy i pochłania mnóstwo pieniędzy, ale temsamem szkodzi organizmowi o co się można spytać każdego sumiennego lekarza a on nam to samo powie. Bo mąż który piye, zabiera ostatni grosz ciężko zapracowany żonie i dzieciom, a temsamem traci cieżko zbawienie wieczne; że obywateli który się upija przynosi nielawę sobie i całemu narodowi; że obcy wykazują nas palcami mówiąc: **Polacy** widzą całe swoje szczęście w wodzie i w niej też pieniądze topią. Potem abymy się wystrzegali złych pism i książek gorszących, gdyż pomiędzy naszym narodem bardzo wielu się takich znajduje, co to ze piama i takich znajdźli ich na bezdroża. Na końcu kazania dodał, że obecny zarząd kościelny prosi o uwolnienie od tejże służby i aby wybrać nowy zarząd, gdyż stary zarząd pracuje już 6 lat dla dobra kaplicy. Po południu już dnia poprzedniego był przestuch katechizmu dziećmi a potem nabożeństwo majowe, po którym nabożeństwo majowe, się długie i uroczyste kazanie, stosując do niego cały wykład z dziećmi. Następnie przykazał **Bożych**; zaznaczył również, że nie tylko należy się zmówić, ale i zastanowić się nad ich znaczeniem i podług nich się zastanowić. Następnie Wielebny **Pasterz** zaczął słuchać spowiedzi tych którzy mieli nastąpić przystąpić do komunji św. W poniedziałek wczorajm rankiem, kto jeszcze był, przystąpił do spowie-

dzi św. Następnie o godzinie 8-mej rano Wielebny ks. Pasterz celebrował masę św. ku czci i chwale św. Stanisława b. m. Po masy św. wygłosił podniosłe kazanie o żywocie św. Stanisława stawiając Go jako wzór cnót chrześcijańskich. Po kazaniu wyraził swą radość z powodu tak licznych zgromadzeń ludu i z pięknej pogody jaka im do tego sprzyjała, podczas jego pobytu wśród nas, tak że wszyscy tłumnie mogli przybywać na wysłuchanie masy św. i popołudniu na nabożeństwa majowe. Zachęcał, aby młodzież uczyła się **śpiewu kościelnego** bo gdy starszych zabraknie by i ona odprawiała mogła nabożeństwa i śpiewać pieśni staropolskie. Radził, aby ludzie tu osiedleni stąd nie wychodzili gdzieś w bory na żdźczenie, i żeby nie psuli przez to takiej pięknej gminy jaką tu posiadają t. j. kaplicy i szkoły i oż więcej brak tak do życia doczesnego jak i wiecznego. Był zadzwolony jak i wczoraj, wszyscy przybywali do sakramentów św., tak z lekami sercem będzie mógł nam opowiedzieć, że nie znalazł się taki któryby nie przyszedł się nie pojednał. Pozem przystąpił sprawę wyboru nowego komitetu, radząc ujęć walne głosowanie, i aby każdy oddawał swój głos na takiego człowieka który się go prowadzi podług przykazań **Bożych**, bo tylko takim los kaplicy i jej rozwój na sercu będzie leżał. Po wyjściu z kaplicy przystąpił do wyborów tajnych t. j. każdy napisał na podanej i wstać papierze imię i nazwisko na którego głosuje i oddał. Następnie wszystkie te paski były przeczytane. Wybór został przeprowadzony z radą duszpasterza, aby kto najwięcej dostanie głosów został pierwszym członkiem zarządu drogi, po trzecim najwięcej głosów został pierwszym doradcą i został napisany i nazwisko drugiego doradcy. **Wykład nowego zarządu** weszli: Jan Braciak, Jan Gempka, Walenty Szalajga, Pierwszy jako dawniejszy 6-cio letni skarbnik cementary, podług praw statutu objął dwa urzędowania, pierwszy który już od lat sześciu

dzierzył, i drugi nad kaplicą. Drugim członkiem komitetu został wybrany ponownie Jan Gempka jako pierwszy doradca przez poprzednie lat sześć, drugim doradcą został Walenty Szalajga. Po dokonaniu wyborów udano się z księdzem do szkoły, gdzie ks. Pasterz zakwiorował wybór w imieniu księdza proboszcza z Erechim poczem żyłszy nowemu zarządowi jak najwocześniejszej pracy. Gdy już dochoodził 3 kwadrans na 11-ty pożegnał się z nami i ojechał do stacji Capo-Erê, by o 12-jej godzinie w południe wsiąść na pociąg w celu objazdu licznych kołonijskich. U nas więcej nie mógł pobyc, gdyż obowiązek kapłański powołał do pracy; ze smutkiem w sercu został pożegnany. **Jan Szalajga**

stek Rybecki 10\$, S. G. 10\$, Cezar Schulz 20\$, J. Dromlewicz 20\$, Jakób Prokopiak 5\$, Piotr Nowacki 10\$, Josef Weiss 30\$, Wojciech Synda 16\$, Antoni Syngier 20\$, Dominik Kurecki 20\$, Mihael Sekula 5\$, Józef Sysak 10\$, Jan Sowiński 10\$, N. M. Falaz 20\$, Piotr Filla 10\$. Razem 1:192\$500.
Curityba, 21-go stycznia 1928 roku.

Stowarzyszenie Studentów „SARMAČJA”

Do Szanownej Redakcji „Ludu”.
Niniejszym mamy zaszczyt zakomunikować, że doroczne Walne Zebranie Stowarzyszenia Studentów „SARMAČJA”, które odbyło się dnia 13-go maja dokonano wyboru Zarządu i Komisji, na rok administracyjny Stowarzyszenia 1928-1929, są poniziej następujące:
Zarząd: Prezes Ludwik Wolski, wiceprezes Witold Wasilowski, 1-szy sekretarz Janina Watrowska, 2-gi sekretarz Witold Paul, 1-szy skarbnik Wacław Wasilowski, 2-gi skarbnik Janina Furmanak, 1-szy bibliotekarz Wanda Baranaska, 2-gi bibliotekarz Marja Rogowska, 1-szy mowa Jan Grabski, 2-gi mowa Tad. Grembecki.
Wydziałowi: Edward Jaworski, Franciszek L. Buba i Ryszard Lss.
Komisja Budowy Domu Studentów: Przewodniczący Zygmunt C. Bojarski, sekretarz Jan Grabski, skarbnik Edward Jaworski. — Wydziałowi: Wójciech Twardowski i Tadeusz Wasilowski.
Komisja Rewizyjna: Konstanty Lech, Janina Walewska i Tadeusz Watrowsa.
Sąd Koleżeński: Czołowiec sędzi: Władysław Wolowski i Jacyd Brzezinski, Jan Skalski, 1-szy zastępca Jadwiga Witoslawaska, 2-gi zastępca Henryk Stencel.
Reprezentant stow. w Polsce: Prezes Izby Senatorskiej Prof. Dr. Juliusz Szpanski, — Łączymy wyraz głębokiego poważenia i szacunku
Prezes **Ludwik Wolski**
2-gi Sekretarz **Witold Paul**
Curityba, dnia 10-go maja 1928 roku.

POSZUKIWANE

Na skutek prośby Janna Adamskiego, Komissar R. P. poszukuje rodziny Janna Ulmowskiego, której przetrzymanie musi być zamieszkała a nie jest znanie poszukiwanych.
Poszukawani lub który wiedział miejsce zamieszkania tychże, zechce skomunikować się z Konsulem R. P. w Curitybie, Konsulat Rzeczypospolitej